**Europa-Parlamentet**
2024-2029

*Kultur- og Uddannelsesudvalget*

**2025/2036(INI)**

28.3.2025

# UDKAST TIL BETÆNKNING

om en ny vision for alliancerne mellem Europauniversiteter
(2025/2036(INI))

Kultur- og Uddannelsesudvalget

Ordfører: Laurence Farreng

## INDHOLD

**Side**

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING ..... 3

BEGRUNDELSE ..... 8

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA ..... 9

# FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

**om en ny vision for alliancerne mellem Europauniversiteter**
**(2025/2036(INI))**

*Europa-Parlamentet*,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/817 af 20. maj 2021 om oprettelse af "Erasmus+": EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1288/2013[1],

– der henviser til sin beslutning af 15. september 2020 om effektive foranstaltninger til at gøre Erasmus+, Et Kreativt Europa og Det Europæiske Solidaritetskorps grønnere[2],

– der henviser til sin beslutning af 19. maj 2022 om etableringen af det europæiske uddannelsesområde senest i 2025 – mikroeksamensbeviser, individuelle læringskonti og læring for et bæredygtigt miljø[3],

– der henviser til sin beslutning af 23. juni 2022 om gennemførelse af inklusionsforanstaltninger inden for rammerne af Erasmus+ 2014-2020[4],

– der henviser til undersøgelsen af 11. september 2023 for Kultur- og Uddannelsesudvalget med titlen "EU funding programmes 2021-2027 in culture, media, education, youth and sports: first lessons, challenges and future perspectives – Erasmus+" (EU-finansieringsprogrammer for 2021-2027 inden for kultur, medier, uddannelse, ungdom og idræt: de første erfaringer, udfordringer og fremtidsperspektiver – Erasmus+),

– der henviser til undersøgelsen af 20. juli 2023 for Kultur- og Uddannelsesudvalget med titlen "Early implementation of four 2021-2027 EU programmes: Erasmus+, Creative Europe, European Solidarity Corps and Citizens, Equality, Rights and Values (Strand 3)" (Tidlig gennemførelse af fire EU-programmer for 2021-2017: Erasmus+, Et Kreativt Europa, Det Europæiske Solidaritetskorps og programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier (område 3)),

– der henviser til Kommissionens rapport med titlen "Report on the outcomes and transformational potential of the European Universities initiative" (Rapport om Europauniversiteternes resultater og forandringspotentiale)[5],

– der henviser til Rådets konklusioner af 14. og 15. december 2017,

– der henviser til Rådets konklusioner af 7. juni 2018 om at arbejde hen imod en vision om et europæisk uddannelsesområde,

[1] EUT L 189 af 28.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj.
[2] EUT C 385 af 22.9.2021, s. 2.
[3] EUT C 479 af 16.12.2022, s. 65.
[4] EUT C 32 af 27.1.2023, s. 58.
[5] Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur et al., Report on the outcomes and transformational potential of the European Universities initiative, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

– der henviser til Rådets resolution af 18. november 2019 om videreudvikling af det europæiske uddannelsesområde for at støtte fremtidsorienterede uddannelsessystemer[6],

– der henviser til ministerkommunikéet fra Rom, der blev vedtaget den 19. november 2020 på ministerkonferencen for det europæiske område for videregående uddannelse,

– der henviser til Rådets henstilling (EU) 2021/2122 af 26. november 2021 om en pagt for forskning og innovation i Europa[7],

– der henviser til Rådets konklusioner af 17. maj 2021 om initiativet Europauniversiteter – Brobygning mellem videregående uddannelse, forskning, innovation og samfund: at bane vej for en ny dimension i europæisk videregående uddannelse,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 27. marts 2024 med titlen "En plan for en europæisk grad" (COM(2024)0144),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2025 med titlen "Færdighedsunionen" (COM(2025)0090),

– der henviser til forretningsordenens artikel 54 og til artikel 1, litra e), i og bilag 3 til afgørelse truffet af Formandskonferencen den 11. december 2024 om proceduren for tilladelse til at udarbejde initiativbetænkninger,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Kultur- og Uddannelsesudvalget (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at uddannelse af høj kvalitet og akademisk og videnskabeligt samarbejde er forudsætninger for at opnå vores europæiske strategiske autonomi, bekæmpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme konkurrenceevnen med universiteter, der er førende på verdensplan;

B. der henviser til, at den akademiske verdens og universiteternes betydning for et konkurrencedygtigt Europa understreges i Mario Draghis rapport om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne, i Enrico Lettas rapport om det indre markeds fremtid og i Manuel Heitors rapport om den foreløbige evaluering af Horisont Europa;

C. der henviser til, at Erasmus+ er et EU-flagskibsprogram, der støtter uddannelses-, ungdoms- og idrætsområdet i og uden for Europa;

D. der henviser til, at initiativet Europauniversiteter blev iværksat som et flagskibsinitiativ i den nuværende programmeringsperiode (2021-2027) for Erasmus+;

E. der henviser til, at alliancerne mellem Europauniversiteterne tjener et flerdimensionelt formål, begyndende med udarbejdelsen af fælles læseplaner og fremskridt i retning af at skabe tværuniversitetære campusser med en stærk europæisk dimension, som har til formål at fremme mobiliteten for studerende og akademisk og administrativt personale, og i retning af mere transformative ændringer af landskaberne for videregående uddannelser i medlemsstaterne og de deltagende lande;

[6] EUT C 389 af 18.11.2019, s. 1.
[7] EUT L 431 af 2.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj.

F. der henviser til, at akademisk og videnskabelig frihed er et centralt princip i universiteternes opgaver og aktiviteter;

G. der henviser til, at videregående uddannelsesinstitutioner i Europa står over for udfordringer vedrørende tværnationalt samarbejde, navnlig med hensyn til finansiering og forvaltning;

H. der henviser til, at initiativet Europauniversiteter har været langt mere vellykket end oprindeligt forudset; der henviser til, at målet om at skabe 20 alliancer, der er fastsat i Rådets konklusioner fra 2017, er blevet overgået, da der nu er skabt 65 alliancer, som omfatter over 570 universiteter med over 2 200 eksterne partnere, uden at der er blevet tildelt yderligere budgetbevillinger;

I. der henviser til, at de nuværende alliancer blev udvalgt gennem fem konkurrencebaserede åbne indkaldelser med fokus på kvalitet, ekspertise, inklusivitet og retfærdig geografisk dækning;

J. der henviser til, at initiativet Europauniversiteter er et centralt instrument til at opbygge et integreret, konkurrencedygtigt og inklusivt europæisk uddannelsesområde og styrke den europæiske identitet;

K. der henviser til, at alliancerne har bevist deres forandringspotentiale med hensyn til at modernisere medlemsstaternes videregående uddannelsessystemer og har skabt sig selv en rolle hvad angår uddannelsen af en ny generation af mobile europæiske studerende; der henviser til, at universiteter fra flere alliancer står i spidsen for lovgivningsmæssige ændringer i deres egne lande;

L. der henviser til, at 23 medlemsstater finansierer alliancer med deres nationale budgetter;

**Status, udfordringer og hindringer**

1. anerkender, at de videregående uddannelsesinstitutioner har taget varmt imod initiativet Europauniversiteter, og at initiativet har spillet en rolle med hensyn til at lette arbejdet med at fjerne hindringer for internationalt samarbejde inden for videregående uddannelse; fremhæver, at mobilitetsprojekter, oprettelse af fælles læseplaner og forskningssamarbejde mellem universiteter i Europa er afgørende for at imødekomme behov på strategiske områder; bemærker, at alliancerne er et effektivt redskab til at gennemføre Bolognaprocessen;

2. understreger alliancernes mangfoldighed med hensyn til forvaltningen og de emner og fag, der er omfattet, samt størrelsen på og beliggenheden af de deltagende universiteter; bemærker den store og vellykkede deltagelse af universiteter fra mellemstore byer, landdistrikter og regioner i den yderste periferi, hvilket gør det til et tilgængeligt og inklusivt initiativ; fremhæver, at en universaltilgang ikke er hensigtsmæssig for alliancerne; bemærker, at det er afgørende for at tackle hjerneflugten, at universiteterne i alliancerne geografisk set repræsenterer hele Europa;

3. bifalder medtagelsen af studerende i alliancernes forvaltningsstrukturer, hvilket gør det muligt for unge at få reel indflydelse på deres udvikling;

4. glæder sig over, at nogle af alliancerne deltager i pilotprojekter, der har til formål at skabe en europæisk grad og/eller en retlig status; understreger imidlertid, at alliancerne ikke bør fungere som det eneste instrument til innovation inden for videregående uddannelse; bemærker, at alliancer bør have frihed til at specialisere sig og være fleksible i deres virksomhed;

5. glæder sig over den betydelige stigning i antallet af mobilitetsprojekter, der involverer studerende og akademisk og administrativt personale på de universiteter, der er med i alliancerne, sammenlignet med andre mobilitetsprojekter under Erasmus+; bemærker, at det oprindelige mål om at opnå gnidningsløs mobilitet for 50 % af de studerende i de deltagende alliancer endnu ikke er nået;

6. er bekymret over de aktuelle trusler mod den akademiske og videnskabelige frihed i flere dele af verden, herunder i nogle medlemsstater; understreger den rolle, som universiteter, herunder alliancer, spiller med hensyn til at gøre den europæiske sektor for videregående uddannelse mere attraktiv for studerende og akademisk personale fra tredjelande;

7. bifalder initiativet "en færdighedsunion", navnlig det kommende forslag om alliancernes retlige status, der vil gøre det lettere for dem at iværksætte og lede europæiske projekter, tiltrække finansiering og udvide deres forvaltningsstruktur, navnlig hvad angår universiteter fra tredjelande;

8. påskønner oprettelsen af FOREU4ALL, et praksisfællesskab for alliancerne mellem Europauniversiteterne; understreger dets centrale rolle med hensyn til at udbrede innovative tiltag fra alliancerne til den bredere akademiske verden;

**Henstillinger**

9. understreger, at finansiering og foranstaltninger skal omfatte universiteternes tre opgaver og videntrekanten: uddannelse, forskning og innovation; er bekymret over manglen på forsknings- og innovationssøjler i alliancerne; fremhæver alliancernes betydelige potentiale til at opbygge netværk af forskere og videndeling på europæisk plan med henblik på en mangedoblet indvirkning på strategiske områder såsom kvantedatabehandling eller kunstig intelligens;

10. understreger behovet for bæredygtig og forudsigelig finansiering af de nuværende alliancer; anmoder Kommissionen om at overveje at lade fremtidige indkaldelser være forbeholdt videreførelsen af nuværende og vellykkede alliancer; anmoder Kommissionen om at holde ansøgningsprocessen så enkel som muligt;

11. understreger, at den strategiske vision for universitetsalliancerne skal afspejles i den næste flerårige finansielle ramme; anmoder Kommissionen om at evaluere hver alliance med henblik på at yde støtte og skræddersyede løsninger til deres fremtidige udvikling;

12. anerkender behovet for, at initiativet Europauniversiteter fortsat skal være en del af Erasmus+-programmet; understreger, at Erasmus+ ikke kan være den eneste finansieringskilde for alliancerne; anmoder Kommissionen om at fremlægge en omfattende investeringsstrategi for alliancerne, der skal omfatte finansiering fra

EU-programmer såsom Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa, InvestEU, Den Europæiske Socialfond Plus og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling;

13. fremhæver, at støtten til alliancerne ikke udelukkende kan komme fra EU-budgettet, men også bør komme fra nationale, lokale og private kilder, så der kan opnås et vellykket resultat, der omfatter kvalitet, ekspertise og inklusion;

14. understreger behovet for at styrke internationaliseringen af alliancerne i overensstemmelse med bl.a. Global Gateway-strategien; bemærker, at alliancer er det rette udgangspunkt til at etablere partnerskaber med lande uden for EU, og at de kan anvende værktøjer såsom Erasmus Mundus; anmoder Kommissionen og alliancerne om at sikre, at alle involverede partnere overholder de europæiske værdier;

15. anmoder Kommissionen, medlemsstaterne og alliancerne om at skifte fra en "projektbaseret logik" til et langsigtet, transformativt samarbejde; understreger vigtigheden af, at alliancerne er i stand til at opskalere; understreger behovet for at fastsætte kvalitative snarere end kvantitative mål;

16. bemærker, at der inden for rammerne af alliancerne afprøves innovative metoder til undervisning og erhvervelse af viden såsom mikroeksamensbeviser og blandet mobilitet; understreger behovet for at konsolidere interoperabiliteten af computersystemer for at skabe ægte virtuelle europæiske tværcampusser;

17. anmoder Kommissionen om at overveje at tilføje kriterier til eventuelle fremtidige indkaldelser i overensstemmelse med emner, der er knyttet til europæisk strategisk autonomi og konkurrenceevne, f.eks. energi, forsvar, klimaændringer og digital omstilling;

18. understreger behovet for, at alliancerne har den rette struktur og kapacitet til at støtte teknologioverførsel og muliggøre opskalering af forskningen på europæisk plan;

19. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

## BEGRUNDELSE

Konceptet "alliancer mellem Europauniversiteter" blev første gang nævnt af Emmanuel Macron, Den Franske Republiks præsident, i dennes tale på Sorbonne Universitet i 2017. Det blev til virkelighed i 2019 og blev gennemført som led i Erasmus+-programmet for 2021-2027. Idéen understøttes af en mangeårig tradition for samarbejde og udveksling mellem Europas universiteter, der går tilbage til middelalderen, med eksempler såsom Desiderius Erasmus' rejser til akademiske byer eller den såkaldte Grand Tour, en traditionel dannelsesrejse gennem Europa for unge mænd i 1600- til 1800-tallet. Initiativet "alliancer mellem Europauniversiteter" blev i sin nuværende form udformet som et netværk af universiteter, der fremmer studerendes mobilitet mellem universiteter og virker befordrende for den pædagogiske innovation. De første alliancer blev indgået i 2019 og blev en øjeblikkelig succes. Mens den oprindelige idé kun var at skabe 20 alliancer, findes der i dag 65 alliancer, der samler mere end 570 universiteter og repræsenterer over halvdelen af de studerende i Den Europæiske Union. Kommissionens indkaldelser til universitetsalliancer var åbne, hvilket gjorde det muligt for universiteterne at opfylde kriterierne på en åben og kreativ måde hvad angår fastsættelse af antallet af partnere, forvaltningsformer, de emner, de skulle behandle, og deres samarbejdsformer. Denne vellykkede model har ikke blot muliggjort deltagelsen af de største, mest internationalt anerkendte universiteter, men også af de små og mellemstore universiteter og dem i regionerne i den yderste periferi, idet de har samlet sig om fælles temaer og mål, der bidrager til livskraften i deres område, tilbyder unge en uddannelse på EU-plan og tackler hjerneflugt. Dette gør det til et meget inkluderende projekt, der demokratiserer den akademiske ekspertise på en inklusiv måde. Disse alliancer er meget mere end netværk, idet de også skaber tværeuropæiske campusser og er blevet katalysatorer for lovgivningsmæssige ændringer. De er drivkræfter for innovation, slår bro over kvalifikationskløften og tilskynder en ny generation af unge europæere til at udforske og lære. Der er flere grunde til at se nærmere på alliancerne, navnlig deres fremtidige potentiale og de problemer, der er blevet afdækket i årenes løb. I en tid med øget global usikkerhed er alliancerne blevet et reelt aktiv til at forbedre Den Europæiske Unions konkurrenceevne og suverænitet. Det er derfor nødvendigt at styrke deres kapacitet inden for innovation og forskning og teknologioverførsel, navnlig i kritiske og strategiske sektorer, der fortsat kan opnå sikkerhed og topkvalitet for Den Europæiske Union. Når den akademiske frihed er under angreb, navnlig fra globale aktører som USA, er alliancerne mellem Europauniversiteter et redskab, hvormed EU fortsat kan tiltrække forskere og akademikere fra hele verden. Med henblik herpå er det nødvendigt at skaffe investeringer og finansiering til alliancerne for at øge deres kapacitet, styrke deres effektivitet, konsolidere deres modeller og sikre deres langvarige levetid med henblik på deres fremtidige uafhængighed. Programmer som Erasmus+ er af afgørende betydning herfor. I stedet for at skabe nye alliancer bør disse programmer og deres finansiering støtte de eksisterende alliancers succes, der allerede er begyndt at omforme den akademiske ekspertise og den akademiske frihed i EU.

## BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren at have modtaget input fra følgende enheder eller personer som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning:

| Enhed og/eller person |
|---|
| Coimbra Group |
| LERU |
| Saarland University |
| Agreenium |
| EUt+ University Alliance |
| Una Europa vzw Student Board |
| Circle U. AISBL (Circle U. European University Alliance) |
| European University Association |
| ARQUS Alliance |
| Conference of European Schools for Advanced Engineering Education and Research |
| France Universités |

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

Når fysiske personer er identificeret på listen ved deres navn, deres funktion eller begge, erklærer ordføreren at have forelagt de pågældende fysiske personer Europa-Parlamentets databeskyttelsesmeddelelse nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), hvori de gældende betingelser for behandling af deres personoplysninger og rettighederne forbundet med denne behandling er fastlagt.